श्रीगणेशायनमः॥ यकोणीसावा अध्याप्रारंभ

ॐ नमोसद्गुरु त्र्यंबका ॥ ब्रह्मगीरि निवासनाय

का । त्रीगुण त्रीपुरभेदका ॥ कामांतकागीरीरम

ण ॥ तुझ्या धनुष्याताच्या डमरु ॥ सर्वशब्दें करि गजर ॥ वेदानु

वादें निरंतर ॥ त्रिकांडिं शेष गर्जत ॥२॥ तुझे हातिचें खड्

ग ॥ करि जिवाच्या जिवभंग ॥ अनंगे सिंजा कुनेछुंग ॥ छुंगसंगातें

॥१॥ देसी ॥३॥ त्रिनयना त्रियं ॥ तुजपासोनि प्रवाहे चिद्गंगा ॥

ते पवित्रपणे उधरि जगा ॥ प्र मर्गोशाकरा ॥४॥ प्रत्यक्षि दिस

ति दोनि नयन ॥ तिसरा गुप्त ज्ञानलोचन ॥ यालागिं तु त्रिलोचन ॥ १॥

नयनेवीण दिससी ॥५॥ निजा गेवा हासि बोधचंद्र ॥ यालागिं तुं वो

घशंखर ॥ चंद्रसूर्यादि चराचर ॥ तुझेनि साचार प्रकाशती ॥६॥

भव यानामाचि ख्याती ॥ भव प्रकाशकतुझी चिश्शेली ॥ तुंचि विष्णु

प्रजापती ॥ रुद्र तुं ध्यंति संकर्ता ॥७॥ मोडुन नामेरूपमुद्रा ॥ जीव

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

पा० ॥ घ्राणिसियेकाकारा ॥ असंतप्रकटैच्याप्रळयरुद्रा ॥ चित्समुद्रारी ज्ञा० १० ॥
॥११॥ करूपा ॥ ८ ॥ शिवशिवादिगुरुराया ॥ निजभावेंलागतांपायां ॥ तव
गुरुशिष्यपहनेकेलया ॥ दाउनियांनिजरूपा ॥ ९ ॥ तेंनिजरूपदेखि
तांदिठी ॥ कैंचाजीवकैंचीभ्रष्टी ॥ निमालित्रिगुणत्रिपुटी ॥ पडलि
1A
मिठिस्वानंदे ॥ १० ॥ स्वानंदाचे [illegible] ॥ सांवरितांनावरेतीथोर ॥ स्वस्वा
नंदाचेनिजसार ॥ सम[illegible]दसी ॥ ११ ॥ याहिमाजिश्चितिग
हन ॥ सुखस्वानंदनिरूपेण ॥ [illegible]णिसंवादा घ्याजाण ॥ परमका
रण ॥ शास्त्रार्थे ॥ १२ ॥ ज्ञेयैक[illegible]पण ॥ परमानंदउथवेजाण ॥ ये
काविनविजनार्दन ॥ श्रोतां[illegible]यानमजद्यावें ॥ १३ ॥ सतराअठरा
अध्यायाप्रती ॥ स्वधर्मकर्मब्रह्मप्राप्ती ॥ वर्णाश्रमस्थितिगती ॥ उध
वाप्रतिसांगितली ॥ १४ ॥ येकुणिसावेअध्याईजाण ॥ जेणेज्ञानेसा
धकेनिजज्ञान ॥ याज्ञानाचेसांगलक्षण ॥ स्वयेंश्रीकृष्णसांगत ॥ १५ ॥
कर्मकर्तव्यताकारण ॥ जिवन्मुक्तासनाहिजाण ॥ उधवाचियेमा

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

दिप्रश्न हें हि श्रीकृष्ण सांगेल ॥१६॥ शास्त्रयुक्तिपांडित्यज्ञान प्रपंचा
चें मिथ्यानिरोपण तेथ अनुमानीक पुस्तक ज्ञान सत्यपण सा नाही
॥१७॥ पुर्वेच्या हे माझें गमन हें स्वील क्षुध स्मरण पेरि दिग्भ्रमच्य
ठिल्या जाण पश्चिमेच्या पण पुर्व मानी ॥१८॥ तैसें शाब्दीक शास्त्र-
ज्ञान बोलव्यान करी ध्यान ते [illegible] कैसें समाधान सर्वथा जाणसा
२॥ धकां ॥१९॥ जे विदिग्भ्रम मोडे तैं पुर्वे चालि पुर्वे कडे ते विष्यपरो
क्षज्ञान जैं जोडे तें साधव [illegible] नंदी ॥२०॥ जें जेंव्हा ईके वेदांत
श्रवण तेथ्यं गे होत जायच्या ष्ठपरोक्षाचें लक्षण सत्य हें जा २२
णव्य तिक्षुध्य ॥२१॥ ऐसें न रोक्षज्ञानें प्रपंचाचें मिथ्याभा
न विषयांसि पडिलें शुन्य कल्पना जाणनि माली ॥२२॥ तेणें चिरू
पेंच्या पण सागावें ज्ञान साधन हें यि निरूपणि ॥ निरूपण दुवसं पुर्ण
सांगत ॥२४॥ श्लोक ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ यो विद्याकृतसंपन्न ध्यान
वा अनुमानिकः ॥ मायामात्रमिदं ज्ञात्वा ज्ञानं च मयि संन्यसेत् ॥१॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

व

टिका ॥ वेदशास्त्रार्थे परिनिष्ठित श्रवणमननअभ्यासयुक्त ज्यासि
ब्रह्मविद्या प्राप्त सुनिश्चित स्वानुभवे ॥ २५ ॥ तोचि अनुभव ऐसा दोरा
च्यांगि सर्पु जैसा न मारितां नासे अपैसा भवभ्रम तैसा ज्या नाही ॥ २६ ॥
जो विकांन टाचीशायराणी दोघे रक्षी तिलटिकपणी ते विप्रकृति पुरुष
उभवणी मिथ्यापणि जो जाणे [illegible] जैसा [illegible] जिनानाकार चित्रलि ती
हिलें असे विचित्र तो भितीचि [illegible] साचार ते विश्वे कपटराचरश्रेदि
से ॥ २८ ॥ स्वप्निंचि नानाकर्मे जाण [illegible] याचे जागृति न लगे बंधन तेविमि
थ्या निजकर्माचरण जिव [illegible] जाण जो देखे ॥ २९ ॥ ऐसि सासारस्थे
स्थिती यानाव [illegible] सभ्रान्ती [illegible] अनुभव [illegible] तें म्हणती ज्ञाननिश्चि
ति बुधबा ॥ ३० ॥ आणिकयेक ते धिचित्सुण विशायेंवीण स्वानंद=
पुर्ण हे अनुभवाचें मुख्यलक्षण सत्य जाण सात्वता ॥ ३१ ॥ ऐसा अनु
छ भवन सतां देख केवळ ईशानजे शाब्दिक सतें म्हणिजे अनुमानिक ॥
ज्ञाननिष्टंक निजभक्ता ॥ ३२ ॥ ज्याचियां अनुभवा मितरी नाहिंथ

नो नुमोसिउरी ॥ जोअपरोक्षिसाक्षात्कारी ॥ निरंतरीं नांदत ॥ ३३ ॥ ऐसा
जोउरूपजाण ॥ तेणें ज्ञानाचें ज्ञानसाधन ॥ आणिव्रतिरूपें ज्ञान ॥ तें हि ध्या
(3) पणसांगावें ॥ ३४ ॥ तेंन सांगितां ल्वलाहें ॥ सहज्जाचि साचा यागहोय ॥ जे
विस्तुयें दर्दुपाहे ॥ सपद्र तेजाजायतारंगणाचे ॥ ३५ ॥ जैंवि हे नु मं तदेखे
मियेतां न वर्चुं डिप क्वेत हसां ॥ मां राहावया यरिभुतां ॥ जरि सर्वथा उरेना
॥ ३६ ॥ मेविमासेसाक्षात्कारी ॥ त्याचें मस्तका नाहीं रवरी ॥ मा ज्ञान तियेच्यनि
वनिवरी ॥ कैशापरी राहील ॥ ... ययाअनुभवाचा ठाईं ॥ बध मो
२८ क्षमिथ्यापाही ॥ तिथ ज्ञाधध्यान ॥ ... कांहीं उपयोग नाहीं उधवा ॥ ३७
परमात्मस्वरूपाचा ठाईं ॥ ... एकपाहीं ॥ तेथें ज्ञानध्यान का २८
हीं ॥ नसागितां पाहिंसा गिलें ॥ ३८ ॥ सांगु नियां ज्ञानध्यान ॥ ज्ञानिया
सि माझी प्रीति गाहन ॥ तेंचि प्रितिचें लक्षण ॥ स्वयें श्रीकृष्ण सांगत ॥ ४० ॥
श्लोक ॥ ज्ञानिनस्तस्त नैव स्वार्थो हि तुभ्यं संमता ॥ स्वर्गश्चैवाप
वर्गश्च नान्यार्थो मदृते प्रिय ॥ २ ॥ टिका ॥ जो मिं अद्वयानंदासि

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

श्रा०॥ ॥११॥

ज्ञा०॥ १२॥

3A

तीयामाझी॥ ज्ञानियासी प्रीती॥ ये प्रतिनिश्चित उपपत्ती॥ ऐकनिश्चि
ति उधवा॥४१॥ ज्ञानियासि अतिवल्लभ॥ जो मि परमात्मा स्वयं
भ॥ ज्ञानियाच्या परम लाभा॥ मि पद्मनाभ निजधन॥४२॥ ज्ञानि
यासि जो स्वर्गीचा योग॥ तो मज वेगळा नाही मार्ग॥ ज्ञानियाच्या
मोक्षि सांग॥ तो मि श्रीरंग नि[illegible]॥४३॥ ज्ञानियाचे स्वधर्मसा
धन॥ तो मि परमात्मा ना[illegible] जे वेगळे कांही ध्यान॥ ज्ञाना
सि जाण असेना॥४४॥ ज्ञा[illegible]गमोक्ष सुख॥ मज वेगळे ना
हि देख॥ मि चिदात्मा निज[illegible] भावे निष्टंक पावले॥४५॥
ज्ञानात्या अर्थ स्वार्थ परमार्थ॥ [illegible] पुरुषोत्तम गा समस्त॥ ऐसिया
च्यये अनंत॥ माझेनि सुखं प्राप्त ते जाले॥४६॥ ऐसि ज्ञानिया
सि माझी प्रीती॥ ते हि तैसे चि मज प्रिय होती॥ तो चि गा येथे श्रीपति
उधवाप्रति सांगत॥४७॥ श्लोकः॥ ज्ञानं विज्ञानसंसिद्धाः पदं श्रे
ष्ठं विदुर्मम॥ ज्ञानी प्रियतमो ऽतो मे ज्ञानेनासौ बिभर्ति मां॥२॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

फानेथ कुपा (५)

टिका ॥ ज्ञानविज्ञान निजसंपती । जालियां वी माझी प्राप्ती ॥ कोण्हासि ग

नव्हे स्वरूपस्थिती । म सदींगनी ज्ञानविज्ञाने ॥ ४८ ॥ करितां गुरूशास्त्र

सुधे श्रवण ॥ तेणे जालें तें शुध ह्मणिजे ज्ञान ॥ त्याचा अनुभव तें विज्ञान ॥

४७ घे कल लक्षण यांचे ही ॥ ४९ ॥ स्वयें स्वयंपाक केला जाण ॥ जाणे कठुर मधु

र लक्षण ॥ जेवण्या खिलानाी [illegible] ण ॥ तें दशा सज्ञान ह्मणती ॥ ५० ॥

केलियां रसाचें रसस्वादन [illegible] डिसे विद्यापण ॥ ऐसी जे दशा ते

४ विज्ञान ॥ उधवा जाण निश्चित [illegible] ज्ञानविज्ञान निजसंपती माझि

या उत्तमपदाचि पदप्राप्ती ॥ माझे [illegible] पस्वरूप जे जाणती ॥ त्यांचि मज

प्रिती अनन्य हे ॥ ५२ ॥ वेदशास्त्र [illegible] के ॥ मासिं स्वरूप कोसि निहीन क ४॥

ळे ॥ तें वस्तु ताज्यासि प्याकळे ॥ मज्य सावेगळे प्रिय नाही ॥ ५३ ॥ तें

चि घ्यान प्रितीचें लक्षण ॥ त्याच्या पाउलां पाउला जाण ॥ सेवंगिवाेढ

विं मि ध्यापण करिं निंबलोण सर्वस्वें ॥ ५४ ॥ त्यासि जे वेळे जें जें ला=

गे ॥ तें मि नमागतां पुरविं वेगें ॥ त्यासि विरुघ ये जेणे मार्गे ॥ तें मि निजां

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

भाग
वृत
स्कंद
॥११॥

अध्या
११॥

गोनिवारिं ॥५५॥ यासिझणेसंसारवाराल्लागे ॥ यालागिमिच्यिपुढेंमागे ॥
सभवताराहेंसर्वांगे ॥ध्युनिप्रीतिपांगेंपांगलों ॥५६॥ जेणेज्ञानेंज्ञानि
प्रियहोती याज्ञानाच्यिपवित्रकिर्ति देवसांगेउधवाप्रती येथा
र्थस्थितिनिजबोधें ॥५७॥ श्लोक ॥ नहास्ति [illegible] थंजपोदानंपवित्राणि
तराणिच ॥ नाल्पंकुर्वंति तां [illegible] यत्कृता ॥४॥ टि
टी का ॥ सकळसाधनानकुडें [illegible] ज्ञानलेशेंहोयविशुधि ॥ धेकउ
धवासुबुधी तेंज्ञानसिधि [illegible] मा ॥५८॥ तपजेंपराकपंचाग्नि
५A तिर्थगंगादिसरिताविवेणि [illegible] नानामंत्रस्त्रिणि ॥ गोभुतिळ
दानिसुवर्णादि ॥५९॥ आणिक [illegible] पवित्रें जीस्वधर्मकर्मादिसा
रें नानायागध्याग्निहोत्रें ॥ पवित्रकरेंअतिशुध्धें ॥६०॥ येवंतपादिकां
जेंसाधन ॥ यांसकळांच्यिशुधिगहन ॥ तेंज्ञानलेशासमान ॥ पवि
त्रपणेंतुकेना ॥६१॥ ज्ञानानिघ्युर्धक्षिणे ॥ जेंपवित्रतास्वयेंलाह
पें ॥ तेंतपादिनानासाधनें ॥ नाहिंपावणें कल्पांतिं ॥६२॥ उधेसेंजेंपवि

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(5) त्र ज्ञान ॥ तें मुख्य हें धरनिजाण ॥ माझें करावें न जन ॥ तें चि निरोप
णा हरि बोल्ले ॥ ६३ ॥ श्लोक ॥ तस्माद्धानेंसहितं ज्ञात्वा स्वात्मान
मुद्धव ॥ ज्ञानविज्ञानसंपन्नो भजे मां भक्तिभावितः ॥ ५ ॥ टी
का ॥ या कारणें गा उधवा ॥ ऐसा पवित्र ज्ञानाच्या ठावा ॥ तेथ प्रक्षा
५ ळुनि निजभावा ॥ जीव तो [illegible] वा परमात्म हें ॥ ६४ ॥ जीव परमा
१०८ त्मा दोन्हि येक ॥ ऐसें ज्ञा [illegible] न देख ॥ ऐक्य भोगणें परमा
त्मसुख ॥ विज्ञान सम्यक स [illegible] ॥ ऐसा ज्ञानविज्ञानसंपन्न ॥
होउनि करावें माझें भजन ॥ [illegible] निजभजनाचि खूण ॥ ऐक संपु ७
र्ण उधवा ॥ ६६ ॥ ते कां जेथें देवो भक्त काही ॥ तें मिवांचोनि ध्यान ना
ही ॥ मग अनन्यभावें तिये ठाईं ॥ भजे पां ही भावार्थें ॥ ६७ ॥ ऐसिया मा
उ झ्या भजना हातीं ॥ संतिना हि अहोराती ॥ जाग्रती स्वप्न सुषु
प्ती माझी निजभक्ति न मोडे ॥ ६८ ॥ विसरों जावें जेथें ॥ ते थें चि देखे
मीतें ॥ मरण घाल्लें विस्मरणातें ॥ स्मरण हि तेथें हरपलें ॥ ६९ ॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

यापरिं ज्ञानविज्ञानसंपन्न मज वेगळें नदेखति ध्यान तैसेंचि मा
झें अनन्य भजन शुधभाक्ति जाणयानांव ॥६॥ मागां मुनीश्वरीं
याचि गती माझीकरुनियां भक्ती मज पावले जैशा यारिती घयी
के तुजप्रतिसांगेन ॥ ७ ॥ ... ज्ञानविज्ञानयज्ञेन मामि
ष्ट्वात्मानमात्मनि ॥ ... मुनयो गम
न् ॥ ६ ॥ टिका ॥ जे ज्ञानधने ... न्न परमपवित्र विज्ञाने ज्ञा=
ण तैसे ब्रह्म मुत्त जे ब्राह्मण ... यजन करिति माझे ॥ ७ ॥ हृद न
यांच्या निजभुवनी विकल्प ... मि खणुनि ॥ शेम दम विरक्ति
कुडे तिन्ही केल्या वासा धुनि ... ॥ ८ ॥ तेथ स्वरा क्षर धुरणि दो
न्ही गुरु मंत्रें दृढ मथुनि ॥ काढिला शुद्ध मनि र्धुमाग्नि ॥ कुडिस्त्छा उ
नि पेटविला ॥ ९ ॥ शुध सत्वाचें घृत तेथें रज तम द्रव्यांसि मिश्रित
वैराग्य स्रुवेन घृत ति देत मंत्र तेथें युक्तिचें ॥ १० ॥ घेउनि विषया शास्त्र
त्वरवलक्षित सकल्प पशुचा करुनि घात ते पोय ज्ञपति श्रीधरें नं

SA

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai
"Joint project of the ...

८

त केला तत्मा निजबोधें ॥ ७७ ॥ तेथें पुर्णाहुती सिकारण ॥ घालितां जि
वभावाचें ध्रुवदान ॥ यज्ञभोक्ता श्रीनारायण परमात्मा जाणसु
खि जाला ॥ ७६ ॥ यापरि मार्झे यजन करूनिया मुनिगण निवा=
लि जन्ममरण माझी सिधि ना पावले ॥ ७८ ॥ मुनीश्वरीं साधिलि
सिधी तेचि उधवाला [illegible] त्या उधवा या लक्षणरूपा निधि प्र
पंचनिशोधि वरखु सांगे ॥ ७९ ॥ [illegible] ध्रुवस्थवाश्रयंति यास्ति वि

ध

धोयिकारे मायां तरोप [illegible] यः सर्वान्न अन्मादयोस्य
यदमितवतस्य किं [illegible] रा [illegible] ते रक्तं देवमध्ये [illegible]
टिका ॥ मि उधवा ऐसें लक्षण तो [illegible] ध्याहे सि वहुला ॥ ध्यायीक स्वस्व ६
रूपाचि कथा नुझा मिथ्या तां सांगेन ॥ [illegible] ॥ जन्म स्थिति तिथ्या णिनिदान
त्रिविधविकारं सि त्रिगुण यांची धाधि ध्यत्री माया जाण ॥ तिये सिंचळ
पण तुझेनि ॥ [illegible] ॥ मायादि गुणकार्यें समस्त तुंच्या आश्रयें पेसवाह्यांत तु
झेनि घे गेया सि चळत ॥ तुं या परता चि दासा ॥ ॥ माझे निर्गुणत्व

the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

श्ला०॥ १९॥

र्मिचळपता तैं प्रपंचासि घ्या लिंसस्यता हे माया मय गत त्वता
मृगजळताथ्याभास ॥५॥ सकळ प्रपंचाचें जें भान तें तव मृगज
ळा समान दिसतें हि मिथ्या दर्पण वस्तुहें जाण सत्य नव्हे ॥६॥
तुं जन्ममरणापरतो त्रिगुणा तें नाळता प्रपंचासि आलि सत्ता
तुझी तत्त्वतां तुझ्या ठाईंक ॥७॥ तेचि प्रपंचाचि घ्याली सफ कि घेसि घ्या हे पर
मात्मप्रिती उसती रिव्हि ति प्रवळ्यांसि प्रपंचाचि य सिंसत्य तें नाहीं ॥८॥ अस-
तिधादि प्रपंच नसे घ्यांति कां [illegible] दिसे मध्ये पंच जो कां हि घ्याभासे
तो मायावसें मिथ्याभूत ॥९॥ प्रपंचाध्यादि पर ब्रह्म घ्यांति तें चि उरे नित्सप्रप
मध्ये रिव्हि तिका व्हि तें चि ब्रह्म [illegible] न भ्रांतासी ॥१०॥ सर्पाध्याधि
मृगजळ नसे परस्त मानी अरळ्यां दिसे मध्ये जें कां हि घ्याभासे तथे
हि नसे जळ लेश ॥११॥ सर्पाध्याधि दोर हे दोर घ्यांति दोर उरे साचार मध्ये
ध्यमें भासे सर्पाकार तो हि दोर दोर रूपें ॥१२॥ या परि ध्येयं तत्त्व विचारितां
च वरजु सत्य प्रपंचीं मिथ्या हें उधवा जाण न त्वतां वेदशास्त्रार्थ संमत ॥१३॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai

पानेया कुप वो (४)

ऐसिया प्रपंचाचि चडमोडी। होतां जन्ममरणकोडी। उधवा तुजनल
गे कोडी। तु परापर थडि निसमुक ॥१३॥ निर्गुण निःसंग निर्विकार। अलक्ष
ध्येय अक्षर। ब्रह्म अव्यय अनंत। अपरांपर। वेंतु साचार उधवा ॥१४॥ हे
४१० ऐकोनि देवाचि गोष्टी। उधवे बापि तलि वोकुण गांठि। हरिरूपें आनंद नाजि
रे पोटी। येक लाभ ऐन समयो ॥१०॥ [illegible] ननेहा पाळे यदुराजें। तेणें हरि
७ रूपाचेनि फुंजें। उधवना [illegible] कुंटरा जनतु छले ॥१५॥ स्वमुखें तु
ऐन श्रीकृष्ण। म जहन पातात [illegible] धा। जिमि सभाग्य धन्य धन्य
धावो। निश्चरण वंदिले ॥१६॥ [illegible] रब्रह्म। ऐसें बोलिले मेघश्या
त म। ते चि घाघिं निजवर्म। उध[illegible] प पुसे ॥१७॥ श्लोक ॥ उधव उवाच ॥ ७॥
ज्ञानं विशुद्धं विपुलं यथैतद् [illegible] वैराग्ययुक्तं पुरातनं। आख्याहि
विश्वेश्वर विश्वमूर्ते त्वद्भक्तियोगं च महद्विमृग्यं ॥८॥ टिका ॥ विश्व
वसे ना विश्वेश्वरा। विश्वमूर्ति विश्वंभरा। जेणें पाविजे ब्रह्म साक्षा
त्कारा। साक्षाना निर्धारा मज सांग ॥१८॥ तु सघै सांगसि ज्ञान तें

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

भागवत स्कंद ११

केवळमुठैं जाण ॥ सांगो वैराग्ययुक्ति क्षेण ॥ जे छेदि भवबंधन जि बाधा १९ ॥
वाचें ॥९९॥ ज्ञानेवीण वैराग्य घे धेळे तें अरडि दरडि ध्यादळे वैरा=
ग्येवीण ज्ञान पांगळे युक्ति दे स्वपरि नचळे पुरुषार्थे ॥१००॥ विवेक वै
राग्य दोन्ही ॥ प्रवेशल्या हृदयभुवनीं ॥ तो विषयावस्था निरसुनि ॥ सोहं
पणि जीव वर्ते ॥१॥ ज्ञाना सि [illegible] स्पावे ॥ तंव नानिरसे जीवपण ॥
यालागि सांभावें जिर विज्ञान [illegible] भवपण निवारी ॥२॥ ध्यसंभाव
ना दोषशून्य ॥ तें बोलिजे शुध [illegible] विपरीत भावने वीण ॥ सातें सस
न विपुळ ह्मणती ॥ ऐसे विशुद [illegible] ज्ञान ॥ तं घेऊं वैराग्य विज्ञा
न ॥ सामा जें हि तुसे श्र [illegible] करुनि सांगिजे ॥४॥ ज्ञानाचि-
ज्ञाने वैराग्य स्थिती ॥ हें नाट तुझी भगवद्भक्ती ॥ मज सांगा विस्तारुनि
स्थिती ॥ स्वपामृतिं श्रीहरि स्वामी ॥५॥ तुझे उत्तम भक्तिकारणे ॥ साधु पडिले
गवषणे ॥ धरणे बैसले जिवें प्राणें ॥ तें भक्ति सांगणे मजलागि ॥६॥ तु
झी करितां उत्तम भक्ती ॥ त्रिविध तापक्षया जाती ॥ ध्यापुली लाभे निज

उ

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(8)

मुक्ती उधव तेध्यर्थि विनवित ॥ श्लोक ॥ तापत्रयणाभि हतस्य घोरे संतप्यमानस्य भवाध्वनीश ॥ पश्यामि नान्यच्छरणं तवांघ्री द्वंद्वातपत्रादमृताभिवर्षात ॥ ९ ॥ टिका ॥ जे त्रिविध तापें तापले जे

२ कामक्रोधें जर्जर केले ॥ आशातृष्णादि संचिले जे निर्बुजाले जन्म

४११ मरणें ॥ ८ ॥ संसारमार्ग [illegible] मंदुल चेदुस्तर ॥ दोसेयभ्रमले

जे नर ॥ त्यासि निज [illegible] ॥ ९ ॥ तुझिया चरणारविंदा पर

८। रतें शेरण न देखों [illegible] ॥ कायावाचाच्यितें ॥ शेरण

भावार्थें तुज घ्यालों ॥ १० ॥ [illegible] निवारिके [illegible] ताप ॥ चरणछेत्र त्यें ८।

घ भिन्नरूप ॥ त्रिविधतापीं [illegible] ताप ॥ नर [illegible] निष्पाप करी जन ॥ ११ ॥

येक शरण निज च्यितें ॥ येक वैरे त्यें मिसलके तुं तें ॥ येक ते भजन

भावार्थें ॥ येक ते भयानें स्मरले तें ॥ १२ ॥ येकें ते सुहृद हें सगोत्रें ॥

चेन्नी येक ते स्नेहें सुत्रें ॥ येक छ्यंगसंगकामतंत्रें ॥ येक ध्यइसाधारें नियम

रुच ॥ १३ ॥ येक नाना परिं विचित्र ॥ जिहिंहि केलें च्यरणछेत्र ॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

भाग
वतस्कं
द ११

अध्या
१९

भवभयजेंमहाघोर सासमोरहोंनशके ॥११४॥ भक्तवेरिघ्याणि
सुहृद्द ॥ उधवघ्यांदेणेंनिजऐक्यपद बापउदारनाथगाध
तुस्यानंदबोधसर्वांचा ॥११५॥ होमादिजेथ्यअग्निवरी तेंथ्य निर्गुणपणा
थेसेंकरी माथ्यवचेवेपडलियावरी तेंहिकरी तेसेंची ॥११६॥
यवंनानायेगेंगोविंदा जे[illegible]नासियासबंधा ॥ यांचीनि
रसुनिसंसारबाधा सम[illegible]दातुनेसी ॥११७॥ संतुष्टेच
रणछेत्रयथें निवारि त्रि[illegible]तें सदांवर्षेपरमामृतें शे
रणचरणातें यालागी ॥११८॥ [illegible]संसारभयाभेणे तुझ्याच
रणाआलोंशरण याभवभयाचें निरूपण उधवघ्यापणसां
गत ॥११९॥ श्लोक ॥ दष्टंजनंसंपतितंबिलेस्मिन्कालाहिना
क्षुद्रसुखोरुतर्षं ॥ समुद्धरैनंकृपयापवर्ग्यैर्वचोभिरासिंच
महानुभाव ॥१०॥ टिका ॥ संसारकुहरामाजिजन ग्रहदाराकु
पिंपडेलजाण याहिमाजिदुखगहन काळसर्पेजाणडंखिले ॥१२०॥

(९)

याकाळसर्पाचेंविख ॥ क्षणक्षिणाचढेदेख अभिमानें भुललेलो
क ॥ विषयसुखवांछिती ॥ २१ ॥ नवलकाळसर्पाचापडिपाडु ॥
विषप्राय विषय केला गोडु ॥ गोडाचा गोड परमार्थ द्वेषु ॥ तो केला क
डु जिवेंभावें ॥ २२ ॥ विखाहूनि विषय अधिक ॥ विख येक वेळा मारी
देख विषय पुनःपुनः अघातक [illegible] काळसर्पें लोक भुलविले ॥ २३ ॥ वि
९। शयतो केवळ विख ॥ [illegible] सर्व ॥ विषयाचि तृष्णा दे=
ख ॥ अधिकाअधिक वाढे [illegible] ऐसें दुःख निमग्न जन ॥ याचें
७१२ करावें जि उधरण ॥ [illegible] री नीलसाधन ॥ तें करा उधर
णामिकरीन ॥ २५ ॥ स्यामि [illegible] तां ॥ को टि को टि साधनें ५
वृथा ॥ तुसी कृपा जालिया अच्युता ॥ भव वेथा सर्पेना ॥ २६ ॥ ऐके कृ
पालुवा श्री अनंता ॥ तुझ्या मोक्ष फळ रूप ज्या कथा ॥ तेणें अमृतें सि
पैनि कृष्णनाथा ॥ जे नास मरता उधरीं ॥ २७ ॥ तुझे मुसिचें कथा पी
युष्य ॥ विंदु मात्र लागतां देख ॥ भवसर्पाचें उतरे विख ॥ उपजावे सु

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

भाग
वतस्क
११
(१A)

अध्या.
११

स्वस्वानंदे ॥१८॥ सकळजनांचा विषई । ह्मणासि अग्रह होतु झाठा
ई जनमाते प्रार्थितनाही । देवा ऐसें कां हि केल्लिसी ॥१९॥ अंधळे
अंधकुपिं पडतां देखणे । निवावावें सुसमर्था । नेविज्ञानांधजन दुः
खिं बुडतां । उधरावया तत्वता … मि प्रार्थीतसें ॥२०॥ जनअंध फांजा
त्ले ह्मणसी । संसारसर्पें प्रा… सी । यालागि विसरोनि निज
सुखासी । विषयदुखासि … सियां दिनांतें श्रीअनंता ॥
रूपेनें उधरावें तत्वता । ह्मणे … णे ठेविला माथा । श्रीकृष्ण
नाथा प्रार्थिलें ॥२२॥ ऐकों … येविनंती संतोषला भक्तपती
उत्तमसभेचिया ज्ञानाऋद्धि ती उधवा प्रती सांगेल ॥२३॥ जेसभासि मु
ख्य ते हरिकेशी । देवर्षि आणि ब्रह्मर्षी । तेथ मिनले राजऋषी । तपारा
सी ज्ञाननिधी ॥२४॥ तेसभेचा ज्ञानभावार्थ । उधवासि सांगेल श्रीकृ
ष्णनाथ । श्रोता अवधान द्यावें तेथे । येका विनवित जनार्दना ॥२५॥
ज्ञान आणि पुरातन । वक्ता भगवंत आपण । श्रोता उधव सावधान

काय श्रीकृष्ण बोलिला ॥ ३६ ॥ श्लोक ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ इथमेतत् पुरा
राजा भीष्मं धर्मभृतां वरम् ॥ पृष्ठा ॥ शेतुः प्रपृच्छे न सर्वे पांड्वो नुक्त पर्वतां ॥
टीका ॥ तुं वा पुसिले जे ब्यापारिती ते स्त्रियांचि गा उपपती ॥ धर्मे पुसिले
भिष्मपती देहांतिशेर पंजरीं ॥ [illegible] यायीक या धर्मांचिये थोरी ज्या
सिइइतु नाही संसारी ॥ सत्यवादी निज [illegible] निधारी ॥ जो रूषिमंत्रि जन्म
ला ॥ ४? ॥ करावया पांडवांनि दर्[illegible] देहिंहो ध्यावया घ्यापण ॥ धर्म
१० पुसता दुर्योधन धर्म [illegible] नबोले ॥ ४१ ॥ ऐसा राजा युधिष्ठि
र निर्मेच्छ परम पवित्र तेणे [illegible] यांच्यानि ध्यादरं भीष्म महावीर
विनविला ४४ जो परमधार्मी [illegible] निधारी ॥ जो स्वधर्म नियमें रत १०
धारी ॥ जो यावज्जन्म ब्रह्मचारी ॥ जो महासुरिं वंदिजे ४५ नमो ड
तां गुरु [illegible] पायरी ॥ जो फरषरामे शिपुध करी ॥ परि काशीश्वराचि
कुमरी जो न करी सचनो वारि ब्रह्मचर्यव्रतें ॥ ४६ ॥ धनुर्विद्येसि गुरु फर
षराम तारणि [illegible] ला करुनि नियम ॥ तेणे संतोषुनिया परम ध्यापु

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

कृ०॥ ११॥

त्येंनामध्यांकणाचाली ॥४३॥ ध्याधिकें संतुष्टे फरषराम ॥ माझा ब्रह्म
चर्याचा व्रतनियम ॥ भीष्मा तुज त्याधीना कदाकाम ॥ वरद परम दीधं
ला ॥४४॥ जनकसंतोशाकारणें ॥ आपुलें तारुण्य दीधलें जेणें ॥ वार्ध
कैचे उनिध्यापण ॥ सुखी केलें शांतनु ॥४५॥ पितने दीधला ध्यासिवा
दा ॥ ऐकें भीष्माच्याति प्रबुधा ॥ व्याधि कि भीष्मा शक्ति चिध्यापद ॥ तेतुज
कदां बाधीना ॥४६॥ यालागि जयवंत [illegible] ब्रह्मचारपण ॥ तवं तवंय्यासि
प्रतापगहन ॥ काळाचि [illegible] जाण ॥ नकरवे क्षीण भीष्मा
सी ॥४७॥ यालागि नोडरीं काळ [illegible] कर्णारि पाला फरषराम ॥ हाचि
धार्मिष्टी वरिष्ट धर्म ॥ हे [illegible] सांडेना [illegible] भीष्मासी ॥४८॥ ज्याच्यिये प्रतिज्ञे
च्या निर्धारीं ॥ देवासिले उनियाहारी ॥ निःशस्त्र करि शस्त्रधारी ॥ यव
ढी थोरी प्रतिज्ञेची ॥४९॥ न मोडतां भजनमर्यादा ॥ युधिं मिस कल गो
विंदा ॥ हारिला उनि मुकुंदा ॥ चरणारविंदा लागला ॥५०॥ आणवाउनि
निर्धारीं ॥ शस्त्रास्त्रें सांडिलिं दुरी ॥ उडति बाण भेदतां ॥ छिद्रारीं ॥ शस्त्र

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे

राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)

दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८

Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com